

Grænseoverskridende kollektive overenskomstforhandlinger og tværnational social dialog

Europa-Parlamentets beslutning af 12. september 2013 om grænseoverskridende kollektive overenskomstforhandlinger og tværnational social dialog (2012/2292(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til artikel 3, stk. 3, og artikel 6, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union (TEU),
- der henviser til artikel 9, 151, 152, 154, 155 og 156 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),
- der henviser til artikel 12, artikel 28, artikel 52, stk. 3, og artikel 53 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder samt præambelen hertil og de relevante forklaringer,
- der henviser til artikel 11 i den europæiske menneskerettighedskonvention,
- der henviser til artikel 5 og 6 i den (reviderede) europæiske socialpagt,
- der henviser til Kommissionens afgørelse 98/500/EF af 20. maj 1998 om oprettelse af sektordialogudvalg til fremme af dialogen mellem arbejdsmarkedets parter på europæisk plan,
- der henviser til Rådets direktiv 2001/23/EF af 12. marts 2001 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller af dele af virksomheder eller bedrifter,
- der henviser til Rådets direktiv 2001/86/EF af 8. oktober 2001 om fastsættelse af supplerende bestemmelser til statut for det europæiske selskab (SE) for så vidt angår medarbejderindflydelse og Rådets direktiv 2003/72/EF af 22. juli 2003 om supplerende bestemmelser til statuten for det europæiske andelsselskab for så vidt angår medarbejderindflydelse,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/14/EF af 11. marts 2002 om indførelse af en generel ramme for information og høring af arbejdstagerne i Det Europæiske Fællesskab,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/38/EF af 6. maj 2009 om indførelse af europæiske samarbejdsudvalg eller en procedure i fællesskabsvirksomheder og fællesskabskoncerner med henblik på at informere og høre arbejdstagerne,
- der henviser til Rådets konklusioner (EPSCO) 17423/11 vedtaget den 1. december 2011,
- der henviser til arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene af 10. september 2012 med titlen "Tværnationale virksomhedsaftaler: udnyttelse af potentialet i social

dialog" (SWD(2012)0264),

- der henviser til Kommissionens meddelelse af 18. april 2012 med titlen "Et opsving med høj beskæftigelse" (COM(2012)0173),
- der henviser til rapporten fra Kommissionens ekspertgruppe af 31. januar 2012 om tværnationale virksomhedsaftaler,
- der henviser til det reviderede arbejdsdokument fra Kommissionens ekspertgruppe af 31. januar 2012 om tværnationale virksomhedsaftaler,
- der henviser til Kommissionens grøn bog af 17. januar 2012 med titlen "Omstruktureringer og foregribelse af forandringer: Hvilken lære kan vi drage af den økonomiske krise?" (COM(2012)0007) og det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene af 17. januar 2012 med titlen "Omstrukturering i Europa 2011" (SEC(2012)0059),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 27. oktober 2010 med titlen "En integreret industripolitik for en globaliseret verden – Fokus på konkurrenceevne og bæredygtighed" (COM(2010)0614),
- der henviser til Kommissionens undersøgelse af 2. juli 2008 med titlen "Mapping of transnational texts negotiated at corporate level" (EMPL F2 EP/bp 2008 (D) 14511),
- der henviser til arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene af 2008 med titlen "The role of transnational company agreements in the context of increasing international integration" (SEC(2008)2155),
- der henviser til Kommissionens rapport af februar 2006 med titlen "Transnational collective bargaining: Past, present and future",
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 9. februar 2005 om Den Social- og Arbejdsmarkedspolitiske Dagsorden (COM(2005)0033),
- der henviser til ILO-konventionerne om arbejdsklausuler (offentlige kontrakter) (nr. 94) og om kollektive forhandlinger (nr. 154),
- der henviser til ILO-tilsynsorganernes retspraksis,
- der henviser til ILO's trepartserklæring om principperne for multinationale virksomheder og socialpolitik (MNE-erklæringen) (1977),
- der henviser til ILO-erklæringen af 10. juni 2008 om social retfærdighed for en fair globalisering,
- der henviser til ILO-erklæringen af 18. juni 1998 om fundamentale principper og rettigheder i arbejdslivet,
- der henviser til ILO's konventioner vedrørende universelle grundlæggende arbejdsnormer med hensyn til (bl.a.): foreningsfrihed og retten til at føre kollektive forhandlinger (nr. 87, 1948 og nr. 98, 1949) og ligebehandling i beskæftigelsen (nr. 100, 1951 og nr. 111, 1958),

- der henviser til sin undersøgelse om håndhævelse af arbejdstagernes rettigheder ("Enforcement of Fundamental Workers' Rights") bestilt af Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender (september 2012),
 - der henviser til sin undersøgelse om grænseoverskridende kollektive overenskomstforhandlinger og tværnational social dialog ("Cross-border collective bargaining and transnational social dialogue") bestilt af Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender (juni 2011),
 - der henviser til sin beslutning af 15. januar 2013 med henstillinger til Kommissionen om information og høring af arbejdstagere og foregribelse og styring af omstruktureringer¹,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 48,
 - der henviser til betænkningen fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender og udtalelsen fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling (A7-0258/2013),
- A. der henviser til, at der ifølge Kommissionen² var 244 europæiske tværnationale virksomhedsaftaler (TCA-aftaler) i 2012; der henviser til, at dette er et tegn på en tiltagende integration af arbejdsmarkedsrelationer i tværnationale virksomheder i Europa;
 - B. der henviser til, at der i nye TCA-aftaler stadigt oftere er aftalt metoder til bilæggelse af tvister, sådan som både arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationer anbefaler;
 - C. der henviser til, at der ikke findes nogen retlig ramme for disse aftaler hverken på internationalt eller europæisk plan; der henviser til, at det bør efterprøves, om dette er årsag til, at der bliver indgået færre af disse aftaler;
 - D. der henviser til, at hver enkelt medlemsstat i Unionen har sit eget system for arbejdsmarkedsrelationer på grundlag af forskellige historiske udviklinger og traditioner, som man skal respektere, og som ikke behøver at harmoniseres;
 - E. der henviser til, at grænseoverskridende partnerskaber mellem arbejdsmarkedets parter har vist sig at være god praksis med det formål at fremme arbejdstagernes frie bevægelighed og rettigheder på tværs af grænserne; der henviser til, at EU's støtte til sådanne grænseoverskridende partnerskaber er altafgørende;
 - F. der henviser til, at dialog på europæisk plan på en innovativ måde fremmer bevarelsen af og væksten i beskæftigelsen, forbedringen af arbejdsvilkårene og dermed en forøget velstand for de arbejdstagere, der er beskæftiget i tværnationale virksomheder, samtidig med at den frie forhandlingsret bevares;
 - G. der henviser til, at EU anerkender foreningsfrihed og retten til at føre kollektive forhandlinger som grundlæggende rettigheder;
 - H. der henviser til, at virksomhederne i stigende grad opererer på europæisk plan, mens

¹ Vedtagne tekster, P7_TA(2013)0005.

² Tværnationale virksomhedsaftaler: udnyttelse af potentialet i social dialog, arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene af 10.9.2012 (SWD(2012)0264, s. 2).

arbejdstagerne overvejende er organiseret nationalt;

1. bemærker, at denne beslutning omhandler tværnationale virksomhedsaftaler; bemærker, at tværnationale virksomhedsaftaler indgås mellem på den ene side europæiske fagforeningsforbund og på den anden side individuelle virksomheder og/eller arbejdsgiverforbund, almindeligvist på sektorplan, og konstaterer, at beslutningen ikke omhandler internationale rammeaftaler, der undertegnes af internationale fagforeningsforbund med virksomheder; fremhæver behovet for at styrke europæisk og tværnational social dialog og grænseoverskridende kollektive overenskomstforhandlinger;
2. opfordrer Kommissionen til at overveje, om en fakultativ europæisk retlig ramme for disse europæiske tværnationale virksomhedsaftaler vil være nødvendig og relevant med henblik på at skabe større retssikkerhed, større gennemsigtighed og forudsigelige retsvirkninger, som kan håndhæves, for aftaler, som følger disse rammebestemmelser; foreslår at fremme praksisser vedrørende europæiske tværnationale virksomhedsaftaler, hvoraf de kontraherende parter aftalefrihed fremgår, og anbefaler at indskrive bestemmelser om bilæggelse af tvister i aftalerne;

Fakultativ retlig ramme for europæiske tværnationale virksomhedsaftaler

3. understreger arbejdsmarkedets parter uafhængighed, på grundlag af hvilken de kan indlede forhandlinger og indgå aftaler på alle niveauer;
4. fremhæver, at TCA-aftalerne adskiller sig fra hinanden, f.eks. hvad angår rækkevidde, anvendelsesområde og de undertegnende parter forhold samt aftaleparternes hensigter, udgangspunkter, behov og målsætninger, og understreger, at virksomheder og virksomhedskulturer afviger betydeligt fra hinanden, og at aftaleparternes frihed til at indgå forskellige former for TCA-aftaler bør respekteres;
5. opfordrer arbejdsmarkedets parter til at udveksle erfaringer inden for området tværnationale virksomhedsaftaler;
6. understreger, at Kommissionens udgangspunkt ved overvejelserne om af en fakultativ retlig ramme bør være den frivillige benyttelse heraf blandt arbejdsmarkedets parter og de involverede virksomheder og koncerner, ligesom udgangspunktet bør baseres på fleksibilitet og henvisninger på nationalt plan med henblik på at give den tværnationale virksomhedsaftale retsvirkning; understreger udtrykkeligt, at overenskomstparterne og arbejdsmarkedets parter er uafhængige;
7. er af den holdning, at europæiske samarbejdsudvalg bør inddrages til fulde i forhandlinger med europæiske fagforeningsforbund, hvor det er relevant, især fordi de er i stand til at påvise behovet/muligheden for en handels- og samarbejdsaftale, iværksætte processen og bane vejen for forhandlinger samt hjælpe med at sikre gennemsigtigheden og formidlingen af oplysninger vedrørende aftalerne over for de involverede arbejdstagere; bemærker med tilfredshed, at visse europæiske fagforeningsforbund har indført procedureregler for involvering af europæiske samarbejdsudvalg;
8. er overbevist om, at faren for, at nationale kollektive overenskomster og nationale virksomhedsaftaler omgås eller hæmmes af en europæisk tværnational virksomhedsaftale, nødvendigvis skal imødegås ved hjælp af en begunstigelsesklausul eller en bestemmelse om ikke-forringelse;

9. anbefaler at indføre alternative mekanismer til tvistbilæggelse; mener, at der bør indgås aftale om en første fælles ad hoc-mekanisme på virksomhedsplan, som f.eks. opfordrer de undertegnende parter til på frivillig basis at vedtage bestemmelser om tvistbilæggelse, for at tilvejebringe en løsning i tilfælde af konflikter mellem de kontraherende parter; foreslår, at disse bestemmelser kan baseres på alternative tvistbilæggelseskabeloner, som vedtages og leveres af EU's arbejdsmarkedsparter på sektorplan; anerkender, at mange af de nu indgåede tværnationale virksomhedsaftaler på europæisk plan allerede indeholder velfungerende mekanismer til udenretslig tvistbilæggelse, og opfordrer arbejdsmarkedets parter til i forstærket grad at udveksle erfaringer og finde metoder til videreudvikling og/eller forbedring heraf;
10. foreslår Kommissionen at opfordre arbejdsmarkedets parter til at tage hensyn til følgende kriterier i forbindelse med europæiske tværnationale virksomhedsaftaler: bemyndigelsesproceduren, dvs. klarlæggelse af legitimitet og repræsentativitet af de forhandlende kontraherende parter, sted og dato for indgåelsen af aftalen, det indholdsmæssige og geografiske anvendelsesområde, begunstigelsesprincippet og bestemmelsen om ikke-forningelse, gyldighedsperioden, forudsætningerne for en opsigelse af aftalen og tvistbilæggelsesmekanismerne, de af aftalen omfattede emner og yderligere formelle krav;
11. glæder sig over de aktiviteter, som Kommissionen stiller til rådighed for erfaringsudveksling mellem arbejdsmarkedets parter og eksperter for at støtte dem, som f.eks. indsamling af eksempler, opbygning af databaser og iværksættelse af undersøgelser;
12. minder i denne sammenhæng om de positive erfaringer med grænseoverskridende partnerskaber mellem arbejdsmarkedets parter, og opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre EU-støtte til sådanne partnerskaber i fremtiden;
13. opfordrer de europæiske arbejdsmarkedsparter til fuldt ud at udnytte muligheden for EU-aftaler i henhold til artikel 155 i TEUF, samtidig med at deres uafhængighed respekteres fuldt ud;
14. opfordrer til, at de europæiske arbejdsmarkedsparter får en mere fremtrædende rolle i udformningen af de europæiske politikker; opfordrer især til, at arbejdsmarkedsparterne deltager i udarbejdelsen af den årlige vækstundersøgelse og kommer til at spille en større rolle i overvågningen af medlemsstaternes fremskridt;
15. understreger behovet for at opfordre til, støtte og øge kvinders repræsentation og deltagelse på forskellige niveauer i dialogen mellem arbejdsmarkedets parter og de kollektive overenskomstforhandlingers strukturer og at integrere kønsdimensionen i de relevante fora med henblik på at høre kvinders synspunkter og integrere spørgsmål om ligestilling i kollektive overenskomstforhandlinger; påpeger, at der uden tvivl er store muligheder for at fremme ligestilling på arbejdspladsen gennem dialog mellem arbejdsmarkedets parter og kollektive overenskomstforhandlinger;

o

o o

16. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, arbejdsmarkedets parter i EU og de nationale parlamenter.